

Olga Rusak

Koło Ekonomiczne

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Ryzyko kredytowe jako jedno z ryzyk w działalności banku¹

Credit risk as one of the risks in the bank's business

Streszczenie: Ryzyko nieodłącznie towarzyszy działalności bankowej, a banki najbardziej narażone są na ryzyko kredytowe, którego nie mogą wyeliminować, ale starają się je zminimalizować. W artykule przedstawione zostało ryzyko kredytowe na tle innych ryzyk występujących w działalności banku. Wyjaśnione zostało pojęcie ryzyka kredytowego, jak również jego klasyfikacja. Omówiono wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny występowania ryzyka kredytowego. W kolejnym kroku wymieniono zostały elementy procesu zarządzania ryzykiem, a także scharakteryzowano etapy tegoż zarządzania.

Słowa kluczowe: kredyt, ryzyko kredytowe, zarządzanie ryzykiem kredytowym

Abstract: Risk is an integral part of the banking business, and banks are the most exposed to credit risk. They cannot eliminate it, but they try to minimize. The article presents the credit risk compared to other risks in bank's activities. Concept and classification of credit risk are explained. The internal and external causes of the credit risk are discussed. Also component and each one step of credit risk management are described.

Keywords: credit, credit risks, credit risks management

Wprowadzenie

Ryzyko jest w swej istocie pojęciem wieloznacznym i złożonym, trudno podać jego ścisłą definicję. Ryzyko określa się najczęściej jako pewne zagrożenie, którego skutkiem jest zmniejszenie zysków, czy poniesienie strat. W instytucji bankowej ryzyko przyjmuje głównie formę negatywną, co wynika z nastawienia banku na działalność kredytową. W działalności tej ryzyko jest nie do uniknięcia, gdyż w momencie podejmowania decyzji nie dysponuje się pełną, wiarygodną i pewną informacją. Celem artykułu jest omówienie rodzajów ryzyka kredytowego jak również zadań w zakresie zarządzania tymże ryzykiem.

Pojęcie i klasyfikacja ryzyka kredytowego

Mianem ryzyka kredytowego określa się ryzyko poniesienia straty na skutek słabej kondycji finansowej klienta banku. Ogólnie mówiąc jest to ryzyko polegające na tym, że klient nie będzie w stanie zapewnić wymaganych środków.

¹ Artykuł napisany pod opieką naukową dr Agaty Marcysiak.

ków pieniężnych do przeprowadzenia transakcji, zwykle z powodu bankructwa lub problemów z płynnością finansową².

Ryzyko kredytowe jest jednym z wielu rodzajów ryzyka finansowego, z którymi można zetknąć się w działalności bankowej. Bardzo często ryzyko kredytowe współwystępuje z innymi rodzajami ryzyka, jak np. ryzykiem stopy procentowej - w przypadku niedopasowania terminów zmiany oprocentowania kredytów i depozytów, ryzykiem walutowym – przy kredytach udzielonych w walutach obcych, ryzykiem płynności – gdy brak spływu należności skutkować będzie niemożnością regulowania bieżących zobowiązań płatniczych banku itp.³.

Ryzyko kredytowe dotyczy wszystkich aktywów bilansowych, do których bank ma tytuł prawny, oraz pozycji pozabilansowych – zarówno udzielonych, jak i otrzymanych. Ryzyko kredytowe obejmuje następujący zakres działalności banku: udzielone kredyty, przyznane, a nie pobrane kredyty, gwarancje i akcepty bankowe, akredytywy, lokaty międzybankowe, instrumenty rynku kapitałowego (operacje dewizowe, transakcje futures, swapowe, akcje, obligacje, bony skarbowe, opcje, obrót metalami szlachetnymi).

Przedstawiony podział uzmysławia, iż produkty i działania banku, które stwarzają ryzyko kredytowe, są umiejscowione w różnych departamentach i komórkach organizacyjnych banku. W konsekwencji można spotkać kilka klasyfikacji ryzyka kredytowego. Najczęściej ryzyko kredytowe, w zależności od elementów bilansu banku je tworzących, dzieli się na:

- ryzyko aktywne (czynne),
- ryzyko pasywne (bierne).

Aktywne ryzyko kredytowe stanowi zagrożenie niespłacenia przez kredytobiorcę płatności kredytowych (rat kapitałowych i odsetek) w ustalonej w umowie kredytowej wysokości i terminie. Ryzyko to jest w znacznej mierze kształtowane przez bank, jakkolwiek duża część owego ryzyka ma charakter egzogeniczny (zewnętrzny) i nie daje się w pełni kontrolować. Należy zaznaczyć, że ten rodzaj ryzyka dotyczy także operacji pozabilansowych typu poręczeń gwarancji i akredytyw, które są elementem operacji bankowych, w których bank stanowi stronę czynną.

Pasywne ryzyko kredytowe oznacza natomiast zagrożenie wcześniejszego, niż wynika to z umowy, wycofania przez deponenta zdeponowanych środków lub zagrożenie nieuzyskania kredytów refinansowych od instytucji finansowych. W tym wypadku możliwości oddziaływania banku są ograniczone – jest on stroną pasywną⁴.

Na podstawie katalogu zagrożeń związanych ze spłatą kredytu można wyróżnić następujące odmiany ryzyka:

- ryzyko niewypłacalności (straty) – określa niebezpieczeństwo, że kredytobiorca nie ureguluje swoich zobowiązań związanych ze spłatą rat kapitałowych, a także częściowo lub wcale nie ureguluje uzgodnionych odsetek, prowizji, czy opłat,

² P.F. Mayland, *Ocena i kontrola ryzyka kredytowego bankowych usług operacyjnych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, s.10.

³A. Stefański, *Rola kwalifikacji analityków w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w bankach*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2007, s.24.

⁴ M.S. Wiatr, *Ryzyko kredytowe*, [w:] W.L. Jaworski (red) *Współczesny bank*, Poltext, Warszawa 2001, s. 367-368.

- ryzyko terminowe – wynika z opóźnień w płatnościach dokonanych przez dłużnika,
- ryzyko zabezpieczenia – odnosi się do sytuacji, w której brak jest prawnych zabezpieczeń spłaty lub wartość przyjętych zabezpieczeń obniża się do poziomu niepokrywającego roszczeń kredytowych,
- ryzyko wartości pieniądza – zawiera niebezpieczeństwo, że bank przez obniżenie wartości pieniądza otrzyma w prawdzie wartość nominalną zobowiązania kredytowego, ale kwota ta będzie miała mniejszą siłę nabywczą,
- ryzyko zmiany stopy procentowej – dotyczy sytuacji, w której w okresie spłaty kredytu rozpiętość między rynkową stopą procentową a stopą procentową uzgodnioną dla kredytu zmniejsza się, bądź nawet w skrajnym przypadku rynkowa stopa procentowa wzrasta powyżej uzgodnionej z kredytobiorcą stopy procentowej,
- ryzyko kursu walutowego – uwzględnia sytuację, w której wartość spłacanego kredytu zmniejsza się z powodu zmiany kursu walutowego,
- ryzyko płynności – wiąże się z niebezpieczeństwem spłaty niezgodnej z ustalonym w umowie kredytowej terminem, w ten sposób naruszony zostaje plan finansowy, w którym dopasowane były pierwotne terminy zapadalności aktywów i wymagalności pasywów.

Z kolei biorąc pod uwagę natężenie ryzyka można wyróżnić ryzyko ostre i utajone. Ostre ryzyko występuje, gdy prawdopodobieństwo złego rozwoju sytuacji kredytobiorcy jest większe niż prawdopodobieństwo dobrego, odpowiadającego pierwotnym oczekiwaniom rozwoju kredytobiorcy. Przez pojęcie utajonego ryzyka rozumie się taką sytuację, w której prawdopodobieństwo niezgodnego z oczekiwaniami złego rozwoju sytuacji kredytobiorcy jest niższe od wystąpienia prawdopodobieństwa rozwoju w sposób założony.

Analizując ryzyko kredytowe można wyróżnić także następujące ryzyka cząstkowe:

- ryzyko działalności gospodarczej – związane jest z niepewnością osiągnięcia dochodów z działalności gospodarczej, z powodu samej natury działalności gospodarczej,
- ryzyko finansowe – występuje w związku ze strukturą finansowania majątku przez przedsiębiorcę,
- ryzyko kraju – związane z możliwością zmian politycznych i ekonomicznych, które mogą wpływać na sytuację kredytobiorców,
- ryzyko wystąpienia negatywnego, nieoczekiwanego zdarzenia, którego skutków nie można w żaden sposób zneutralizować, np. wybuch elektrowni atomowej itp.

Z kolei P. Masiukiewicz dokonuje klasyfikacji ryzyka kredytowania na:

- ryzyko przedkredytowe – związane z decyzją banku co do udzielenia, bądź nieudzielenia kredytu,
- ryzyko kredytowe – zależne od polityki ekonomicznej firmy,
- ryzyko windykacji – związane z możliwością ściągania należności⁵.

⁵ A. Stefański, *Rola ...*, dz. cyt., s.25-30.

Komitet kredytowy w banku formułuje politykę i procedury kredytowe. Identyfikacja czynników występowania ryzyka kredytowego pozwala na bardziej precyzyjne rozpoznanie i oszacowanie samego ryzyka. Do podstawowych czynników wpływających na ryzyko kredytowe w banku należą przyczyny:

- zewnętrzne (niezależne od banku) – zaliczamy do nich czynniki makroekonomiczne i społeczne (konkurencja, inflacja, bezrobocie, skłonność do zadłużania się), polityczne (deregulacja i liberalizacja systemów bankowych), demograficzne (starzenie się społeczeństwa), technologiczne (zwłaszcza informatyczne).
- wewnętrzne (zależne od decyzji podejmowanych w banku) – obejmują politykę i kulturę kredytową banku, rachunkowość portfela kredytowego, kwalifikacje pracowników departamentu kredytowego, dywersyfikację rodzajową kredytów w portfelu kredytowym, dywersyfikację kredytów gospodarczych między różne gałęzie gospodarki, rodzaje i wysokość zabezpieczeń, stosowane standardy kredytowe⁶.

Reasumując, z ryzykiem kredytowym mamy do czynienia zawsze, gdy dany podmiot otrzymuje produkt lub usługę bez dokonania natychmiastowej zapłaty. Ryzyko to definiuje się jako niebezpieczeństwo, że kredytobiorca / pożyczkobiorca nie będzie w stanie z jakichkolwiek powodów spłacić zaciągniętego zobowiązania ani oddać pożyczonego produktu⁷.

Zadania w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym

Pojęcie zarządzania w nauce o zarządzaniu używane jest w podwójnym znaczeniu, a mianowicie:

- instytucjonalnym – określa grupę osób, której powierzono w ramach organizacji uprawnienia do wydawania poleceń,
- funkcjonalnym – akcentuje zbiór zadań, które muszą być zrealizowane, jeśli system czy organizacja chce osiągnąć swoje cele.

Większość autorów posługuje się terminem zarządzania ryzykiem, w podtekście akcentuje aspekt funkcjonalny zarządzania, zwracając uwagę na czynności i zadania, jakie muszą być podejmowane w celu osiągnięcia założonych wielkości wolumenu kredytowego, jakości portfela kredytowego, wartości czy rentowności banku. Pojęciem zarządzania ryzykiem obejmuje się najczęściej przedsięwzięcia mające na celu planową i celową analizę, sterowanie ryzykiem występującym w działalności bankowej oraz kontrole podejmowanych przedsięwzięć. Według M. Kuchlewskiej zarządzanie ryzykiem to proces obejmujący całokształt działań podejmowanych przez podmiot w celu panowania nad ryzykiem, nastawionych na zapewnienie bezpieczeństwa działalności i osiągania celów przy zachowaniu optymalnego poziomu kosztu ryzyka. Uznaje w ten sposób, że podstawowym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi procedur zarządzania ryzykiem jest problematyka kosztów. Podobne podejście do zarządzania ryzykiem prezentuje J. Bizon-Górecka, która uważa, że każda organizacja gospodarcza jest zainteresowana obniżaniem kosztów swojej działalności, a za-

⁶ K. Jajuga, *Zarządzanie ryzykiem*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 204.

⁷ A. Stefański, *Rola ...*, dz. cyt., s.35.

rzządzanie ryzykiem jest niczym innym jak zarządzanie redukcją kosztów ryzyka. Z kolei G. Borys twierdzi, że zarządzaniem ryzykiem kredytowym w banku można określić jako zespół działań mających na celu optymalizację relacji między wolumenem kredytów, zyskiem a ryzykiem kredytowym⁸.

Większość autorów zajmujących się zagadnieniem zarządzania ryzykiem, charakteryzując ów proces, wyróżnia jego etapy. R. Patterson w „Poradniku kredytowym dla bankowców” przedstawia następujące elementy w procesie zarządzania ryzykiem:

- wyznaczanie punktów odniesienia,
- słuchanie i obserwacja,
- porozumiewanie się z kredytobiorcą,
- reagowanie⁹.

Jednak najczęściej w literaturze przedmiotu wyróżnia się etapy, do których zaliczają się:

- identyfikacja obszarów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka,
- sterowanie ryzykiem,
- finansowanie ryzyka,
- kontrola podejmowanych w ramach sterowania ryzykiem działań / administrowanie ryzykiem.

Trudno jednoznacznie wskazać, który z wymienionych wyżej etapów odgrywa kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem, ponieważ wszystkie one współwystępują i niekiedy wzajemnie się przeplatają. Niemożliwe byłoby zarządzanie ryzykiem, nie wykonując zadań i czynności występujących na poszczególnych etapach¹⁰.

Punktem wyjścia do analizy ryzyka jest jego identyfikacja, czyli określenie, jakimi rodzajami i w jakim zakresie zagrożony jest w danym momencie bank. Polega ona na rzetelnym rozeznaniu źródeł ryzyka, które towarzyszy poszczególnym produktom kredytowym, kredytobiorcom, oddziałom kredytowym czy szerzej bankom, czy też czynnościom kredytowania. Skala ryzyka występującego w działalności bankowej, w tym i ryzyka kredytowego, jest zależna od wielu wzajemnie na siebie oddziałujących czynników. Ryzyko to jest zdeterminowane przez dwie główne grupy czynników, a mianowicie wewnętrzne (endogeniczne), tkwiące w samym banku oraz zewnętrzne (egzogeniczne) w stosunku do tego podmiotu. Do czynników zewnętrznych można zaliczyć:

- czynniki ogólnogospodarcze (np. polityka gospodarcza państwa, stopa inflacji),
- czynniki społeczne (np. zachowania klientów banku, skłonność do oszczędzania),
- czynniki polityczne (np. destabilizacja polityczna kraju),
- czynniki demograficzne (np. struktura ludności, stopa przyrostu naturalnego, stopa bezrobocia),
- czynniki techniczne (np. postęp w zakresie telekomunikacji i informatyki).

⁸ Tamże, s.42-43.

⁹ R. Patterson, *Poradnik kredytowy dla bankowców*, Twigger, Warszawa 1995, s. 322-325.

¹⁰ A. Stefański, *Rola ...*, dz. cyt., s. 45.

Rodzaj i wielkość podejmowanego przez banki ryzyka wyznaczają także czynniki wewnętrzne. Działanie tych czynników jest uzależnione od kwalifikacji i doświadczenia kadry zarządzającej danym bankiem, jak i od zatrudnionych w nim pracowników, a także możliwości oceny i przewidywania sytuacji w najbliższej przyszłości i relacji do środków własnych. Ryzyko wewnętrzne wynika z czynników, które można przyporządkować kształtowaniu i rozwojowi działalności kredytowej banku. Niedobory struktury i schematu organizacyjnego mogą doprowadzić np. do złej oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy i zagrozić spłacie kredytu. Do braków tych zalicza się między innymi nieefektywny obieg informacji, słabości kontroli i rachunkowości, niewłaściwą organizację analizy wniosków kredytowych lub też całej działalności kredytowej¹¹.

Podczas podejmowania decyzji kredytowej musi zostać uwzględniony stopień ryzyka. Musi być on skalkulowany przed podjęciem decyzji, aby oszacować prawdopodobieństwo niez uzyskania zamierzonych celów lub poniesienia niezamierzonych strat. Ryzyko kredytowe powinno być oceniane w odniesieniu do korzyści oczekiwanych przez bank w związku z udzielonym kredytem. Powszechnie wiadomo, że z każdym udzielonym kredytem związany jest określony, mniejszy lub większy poziom ryzyka. Banki mogą sobie pozwolić tylko na takie kredyty, które nie przekraczają akceptowanego przez nie poziomu ryzyka. Ten akceptowany poziom jest zależny od przyjętej przez bank strategii kredytowej. Tak więc ocena ryzyka jest w procesie konstruowania strategii tym elementem, bez którego kredytodawca nie byłby w stanie określić tego, co uważa za stopień ryzyka możliwy do przyjęcia. Pomiar ryzyka polega na tym, że oceniamy ryzyko mierząc inne wielkości. Jeśli ryzyko realizuje się w tych wielkościach, to ujawnia się ono zwykle w postaci strat¹².

Przy analizie ryzyka kredytowego bardzo istotna jest różnica między ryzykiem pojedynczej transakcji a łącznym ryzykiem. Zupełnie inaczej szacuje się ryzyko kredytowe pojedynczej transakcji, a zupełnie inaczej łączne ryzyko całego portfela kredytowego. W pierwszym przypadku szacuje się stopień wypłacalności potencjalnego kredytobiorcy i ocenia realność źródeł spłaty. Wykonuje się to na podstawie tzw. metodologii oceny ryzyka kredytowego, które obowiązują w każdym banku, a które pokazują, jak ocenić zdolność kredytową kredytobiorcy opierając się na elementach zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Taka ocena, która kwalifikuje kredytobiorcę do określonej grupy ryzyka, dokonywana jest zarówno przed podjęciem decyzji kredytowej, jak i po udzieleniu kredytu w ramach monitoringu kredytowego¹³.

W zależności od rodzaju ryzyka i wielkości zaangażowania banku mogą być stosowane różne metody pomiaru, począwszy od prostych, opisowych do skomplikowanych modeli ekonometrycznych. Szacując ryzyko pojedynczego kredytu zmierzamy do zakwalifikowania potencjalnego kredytobiorcy do określonej klasy ryzyka. Najczęściej spotykane są dwa modele kwalifikowania transakcji kredytowej do odpowiedniej klasy ryzyka kredytowego:

¹¹ Tamże, s. 46-47.

¹² Tamże, s. 52.

¹³ Tamże, s. 53.

- model jednowymiarowy – w ramach tego modelu ocenia się sumaryczny wpływ na poziom ryzyka kredytowego czynników przyjętych w danym postępowaniu, co w końcowym efekcie pozwala zakwalifikować daną transakcję kredytową do odpowiedniej klasy ryzyka,
- model dwuwymiarowy – charakteryzuje się tym, że oddzielnie kwalifikuje się daną transakcję kredytową do klas ryzyka opierając się na dwóch niezależnych kryteriach, a dopiero wyznaczenie obu tych klas daje podstawę do określenia łącznej klasy ryzyka kredytowego, która jest brana pod uwagę w procesie decyzyjnym.

Po uprzednim zidentyfikowaniu źródeł ryzyka kredytowego w banku oraz oszacowaniu poziomu tego ryzyka niezbędne jest podejmowanie przedsięwzięć mających na celu takie kształtowanie poziomu ryzyka, aby nie przekroczyć założonych, akceptowalnych jego rozmiarów. Ten etap procesu zarządzania ryzykiem określany jest mianem sterowania. Aspekty sterowania ryzykiem kredytowym są widoczne w działalności każdego banku, a przejawiają się najczęściej przez formułowanie zapisów instrukcji kredytowych i polityki kredytowej. Opisane zasady polityki kredytowej stanowią podstawę właściwego zarządzania kredytowego. Obejmują one standardy i parametry wyznaczające kompetencje pracowników bankowych, udzielających kredytów oraz zarządzających portfelem kredytowym, stanowiąc jednocześnie punkt wyjścia dla oceny prawidłowości zarządzania kredytowego. Celem polityki kredytowej jest zalewnienie zrównoważonego portfela kredytowego przy jednoczesnym osiągnięciu zysków i zaspokojeniu odpowiednich potrzeb kredytowych oraz utrzymanie właściwych standardów kredytowych, ograniczenie ponoszenia ryzyka, minimalizowanie strat, szacowanie nowych możliwości gospodarczych¹⁴.

Obszary sterowania ryzykiem są różnie interpretowane w literaturze z dziedziny bankowości. B. Gruszka i Z. Zawadzka rozróżniają dwa podstawowe obszary sterowania ryzykiem, a mianowicie: sterowanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu i sterowanie ryzykiem w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego.

Najbardziej kompleksowe obszary sterowania ryzykiem kredytowym ujmuje G. Borys, rozwijając koncepcję U. Pfeifera. Obszary sterowania ryzykiem, również i ryzykiem kredytowym, w banku charakteryzuje następująco:

- Unikanie ryzyka – to działania, które zmierzają do niezawierania określonych, związanych z ryzykiem transakcji oraz działania na rzecz poprawy stanu informacji w odniesieniu do sytuacji związanych z ryzykiem.
- Kształtowanie ryzyka, w tym: zmniejszanie ryzyka, podział wtórny, kompensata ryzyka, gotowość do ponoszenia ryzyka.

Przedsięwzięcia podejmowane w celu sterowania ryzykiem kredytowym mogą mieć charakter:

- Przedsięwzięcia oddziaływającego na przyczyny występowania ryzyka, które ma na celu ograniczanie wielkości ryzyka, określane mianem aktywnej strategii przeciwdziałania ryzyku; do tej grupy

¹⁴ Tamże, s. 64.

przedsięwzięć zaliczyć można również decyzje związane z zatrudnieniem pracowników o określonych kwalifikacjach,

- Przedsięwzięcia oddziałującego na skutki, które ma na celu zmniejszenie negatywnego wpływu niespodziewanych strat na pozycję banku, określane jako pasywna strategia przeciwdziałania ryzyku¹⁵.

Kolejnym elementem w procesie zarządzania ryzykiem jest finansowanie. Przez finansowanie ryzyka kredytowego należy rozumieć przeznaczenie przez bank środków pieniężnych na pokrycie potencjalnych strat związanych z nieściągniętymi częściowo lub w całości kredytami lub odsetkami oraz uruchomionymi gwarancjami i poręczeniami. Finansowanie to może mieć charakter:

- wewnętrzny – polegający na pokrywaniu ewentualnych strat generowanych przez ryzyko kredytowe z własnych środków (rezerw i funduszy własnych banku), bądź
- zewnętrzny – polegający na tym, że w zamian za składkę ubezpieczeniową firma ubezpieczeniowa weźmie na siebie część ryzyka związanego z brakiem zwrotu zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami. W każdym źródle środków pieniężnych na finansowanie ryzyka kredytowego powinna być cena kredytu i cena udzielonych gwarancji i poręczeń.

Ostatnim elementem zarządzania ryzykiem kredytowym jest administrowanie ryzykiem. Administrowanie ryzykiem obejmuje czynności spełniających rolę usługową w odniesieniu do funkcji zarządzania. Administracja podejmuje problem łączności między elementami zarządzania ryzykiem kredytowym banku, tzn.:

- pomaga zarządowi banku w ustaleniu celów strategii i instrumentów zarządzania,
- bada potrzeby informacyjne działalności zarządczej, a także tworzy, przyjmuje, przechowuje i przekazuje informacje – w tym także utrwalane w postaci dokumentów,
- racjonalizuje procedury zachowań, przebiegi pracy, techniki komunikowania się itp. pracowników pionów kredytowania i nadzoru,
- zawiadamia o celach zarządzania, procedurach i standardach wszystkie zainteresowane szczeble organizacyjne,
- rejestruje sukcesy i porażki procesów zarządzania oraz analizuje je w celu wyeliminowania ich w przyszłości¹⁶.

Głównym celem administrowania ryzyka jest więc zespojenie zadań i celów objętych elementami zarządzania ryzykiem kredytowym, a tym samym sprawne funkcjonowanie całego systemu zarządzania¹⁷.

¹⁵ Tamże, s. 65-68.

¹⁶ P.F., Mayland, *Ocena...*, dz. cyt., s. 22.

¹⁷ W.L. Jaworski, Z. Krzyżkiewicz, B. Kosiński, *Banki, rynek, operacje, polityka*, Poltext, Warszawa 2001, s. 237.

Podsumowanie

Podsumowując, ryzyko jest nieodłącznie związane z działalnością banku. Można jedynie wpłynąć na jego poziom przez aktywne nim zarządzanie. W działalności bankowej nie można uniknąć ryzyka, gdyż w momencie podejmowania decyzji nie dysponuje się pełną informacją i nie zawsze można trafnie przewidzieć dalszy rozwój wydarzeń. Banki starają się minimalizować ryzyko, weryfikując wiarygodność kredytową i wypłacalność klientów.

Działalność kredytowa może przynosić znaczne dochody, pod warunkiem jednak, że kredyty będą spłacane w całości i w wyznaczonym terminie. W bilansach polskich banków stanowią one największą grupę aktywów. Sposób zarządzania działalnością kredytową, a w szczególności zarządzania ryzykiem kredytowym wpływa w znacznym stopniu na sukces bądź niepowodzenie w działalności banków.

Bibliografia

- Jajuga K., *Zarządzanie ryzykiem*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Jaworski W.L., Krzyżkiewicz Z., Kosiński B., *Banki, rynek, operacje, polityka*, Poltext, Warszawa 2001.
- Mayland P.F., *Ocena i kontrola ryzyka kredytowego bankowych usług operacyjnych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
- Patterson R., *Poradnik kredytowy dla bankowców*, Twigger, Warszawa 1995.
- Stefański A., *Rola kwalifikacji analityków w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w bankach*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2007.
- Wiatr M.S., *Ryzyko kredytowe*, [w:] Jaworski W.L. (red.) *Współczesny bank*, Poltext, Warszawa 2001.